

Til
Helse- og omsorgsdepartementet

Administrativt hørings svar på «Forslag til endringer i lov 28.februar 1997 om folketrygd og enkelte andre endringer som følge av henvisning fra psykologer»

Nøtterøy kommune støtter forslaget om å legge til rette for at psykologer kan henvise pasienter til spesialistbehandling. Vi vil likevel peke på noen svakheter i forslaget. Innvendingene gjelder foreslåtte begrensinger knyttet til administrativ plassering og "klinisk" virksomhet.

Om psykologer i Nøtterøy kommune: Nøtterøy kommune har satset bevisst på å ansette psykologer, helt siden opptrappingsmidlene for psykisk helse. Kommunen har en kommunepsykolog som ble ansatt på opptrappingsmidler i en tverretattlig stilling, og administrativt plassert i PPT for å få et fagmiljø. Kommunen har også to psykologer i PPT. Kommunen har en fjerde psykolog plassert på helsestasjonen, ansatt ved hjelp av stimuleringsmidler.

Pedagogisk Psykologisk tjeneste for Nøtterøy og Tjøme (heretter PPT) har satset bevisst på at psykologene i PPT skal drive klientrettet arbeid og gi psykologspesifikk hjelp i tillegg til utredningsarbeid og sakkyndighet. En av psykologene i PPT har Marte-Meo gruppeutdanning og utdanning i samspillsveiledning (Circle of Security) i regi av PPT. Til sammen har kommunen fire psykologer med litt ulik profil på oppgavene sine, men alle utøver helsehjelp etter helsepersonelloven.

Psykologenes oppgaver: Alle kommunens psykologer arbeider med barn og unges psykiske helse, enten det er snakk om opplæringsbehov, omsorgsbehov eller helsebehov. De arbeider både direkte med barn og familier (utredninger og samtaler) og indirekte via foreldre, pedagogisk personell i barnehage og skole og andre fagfolk (ulike typer samarbeid, konsultasjon og rådgivning).

Om henvisning via fastlegen: Fastlegene har en viktig rolle i vurdering av barns helse, men vi ser behov for et supplerende system. Spesialisthelsetjenesten ønsker primært at barna først er utredet ved PPT, da det gir bedre henvisninger. PPT og kommunepsykologer utreder, veileder og prøver ut tiltak. Det gjør det lettere og raskere for spesialisthelsetjenesten å vurdere symptom og behov i forhold til prioriteringsforskriftene.

For mange pasienter har det vært opplevd som en uforståelig merbelastning å måtte forklare sine vansker for fastlegen når de allerede er i behandling for dette hos en psykolog eller i PPT. For legene har dette også ført til merarbeid. Det skaper unødig utsettelse av nødvendig helsehjelp. Når utredning og behandling fra spesialisthelsetjenesten er gjennomført og avsluttet, er det nettopp PPT som oftest er hovedsamarbeidspart og som følger opp ift barnets tilretteleggingsbehov,.

Om PPT sine kliniske oppgaver: PPT sine oppgaver er definert av Opplæringsloven, men har alltid arbeidet med utredning av psykiske vansker. Helse, opplæring og omsorg henger sammen og kan ikke skilles fra hverandre når det gjelder barn. I NIBR-rapport (2007:13) står det at 79 % av barn og unge som mottar hjelp fra PPT har psykiske problemer. PPT har en rik tradisjon for å

utøve helsehjelp på et bredt grunnlag, og psykologene har arbeidet både med forebygging, utredning, behandling og sakkyndighet. PPT definerer selv hvilke fagpersoner som skal være i tjenesten. Tradisjonelt har dette vært psykologer, spesialpedagoger og logoped.

Psykologers kompetanse: Alle norske psykologer har en 6-årig allmennpsykologisk klinisk utdanning fra universitetet. De har dermed høy henvisningskompetanse per grunnutdanning. De er autorisert helsepersonell, per profesjon og uansett arbeidssted. Som autorisert helsepersonell kan psykologer yte helsehjelp (dvs handlinger som er forebyggende, diagnostiske, behandlende, helsebevarende, rehabiliterende eller ha pleie- og omsorgsformål).

Når psykologer yter helsehjelp er de pliktige til å oppfylle lovkravene i helsepersonell-loven, uansett arbeidssted: krav til forsvarlighet, taushetsplikt, dokumentasjonsplikt m.m. Det å henvise en pasient innebærer at det gjøres en faglig og diagnostisk vurdering, dvs. det inkluderes i lovens forståelse av «å yte helsehjelp» og det skal dermed dokumenteres i en journal i henhold til lovkrav.

Om administrativ plassering som begrensning for henvisningsrett: I lovendringsforslaget § 5,7; § 2; I siste § 2: heter det «*Psykolog som ikke er tilknyttet klinisk virksomhet omfattes ikke av ordningen.*» At lovteksten på denne måten legger føringer for administrativ plassering strider imot kommunenes rett til å organisere seg hensiktsmessig slik den finner best for å løse oppgavene. Om en psykolog er ansatt i barnevern, PPT, NAV, kommunal stab eller i helsetjenesten i kommunen bør være irrelevant. Henvisningsrett blir knyttet til administrativ plassering fremfor oppgavens art. Dette er ulogisk. Psykologene er i kraft av sin utdanning autorisert helsepersonell med særskilt diagnostisk kompetanse. Bare leger og psykologer kan utrede og behandle psykiske lidelser og bør ha lik henvisningsrett til relevante tjenester.

Henvisningsrett må knyttes til helsehjelp: Henvisningsmuligheten bør være til stede når psykologene yter *helsehjelp*. Dette er i helsepersonelloven definert som enhver handling som har forebyggende, diagnostisk, behandlende, helsebevarende, rehabiliterende eller pleie- og omsorgsformål og som utføres av helsepersonell. Det er altså oppgavens art som vil avgjøre om psykologen kan henvise, ikke hvor denne er ansatt. En hver henvisning vil forutsette at det er definert en pasient som skal henvises, og det innebærer at psykologen i den sammenheng utfører helsehjelp. Det bør være den psykolog eller lege som har diagnostisert eller behandlet pasienten som henviser, uten hensyn til vedkommendes ansettelsesforhold.

Nøtterøy kommune går inn for at henvisning fra psykolog utløser refusjon i psykisk helsevern og i tverrfaglig spesialisert rusbehandling på samme måte som henvisning fra lege.

Nøtterøy kommune er helt enige i presiseringene om at psykologer som henviser må forvise seg om at nødvendige somatiske undersøkelser hos lege blir gjort, at fastlegen får kopi av både henvisning og epikrise, og at legeundersøkelse før tvangsinnleggelse blir opprettholdt.

Toril Eeg
Rådmann

Christian Thaulow
Kommunaldirektør oppvekst og kultur